

LIITE

Vastineet Nivalan Uusnivalan osayleiskaavan luonnoksesta saatuun päätöseen

Yleiskaavan luonnos oli julkisesti nähtävillä 26.2.–30.3.2026 välisen ajan. Suunnitelmasta saatiin 11 kpl lausuntoja ja 2 kpl mielipiteitä.

LAUSUNNOT

1.	Haapajärven kaupunki/tekninen lautakunta, 19.3.2026.....	2
2.	Haapaveden kaupunki, 17.3.2026	2
3.	Oulun museo- ja tiedekeskus/arkeologia, 24.2.2026.....	3
4.	Oulun museo- ja tiedekeskus/rakennettu kulttuuriympäristö, 24.2.2026.....	4
5.	Suomen Erillisverkot Oy, 27.2.2026	5
6.	Semecon	5
7.	Semecon	7
8.	Ylivieskan kaupunki, 23.3.2026	8
9.	Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, 23.3.2026.....	10
10.	Pohjois-Pohjanmaan liitto 26.3.2026	10
11.	Elinvoimakeskus 30.3.2026	12
12.	Lupa- ja valvontavirasto 8.4.2026	13
1.	Rs-turve oy, 10.3.2026.....	19
2.	Yksityinen henkilö 30.3.2026.....	20

LAUSUNNOT

1. Haapajärven kaupunki/tekninen lautakunta, 19.3.2026

Nivalan kaupunki on laatimassa Uusnivalan sähköaseman ympäristöön osayleiskaavaa, ja pyytää Alueidenkäyttölain 62 § ja MRA 30 § mukaisesti Haapajärven kaupungin lausuntoa valmisteluvaiheen kaavaluonnoksesta. Suunnittelualue sijaitsee Nivalan kaupungin alueella, noin viisi kilometriä keskustasta luoteeseen. Alue on laajuudeltaan 409 hehtaaria ja se rajautuu pohjoisessa ja lännessä Ylivieskan kaupungin raja-alueeseen. Etelässä alue rajautuu Ylivieska-lisalmi -rautatiehen. Kaavakartta ja -selostus liitteenä.

Päätösehdotus

Haapajärven kaupungilla ei ole huomauttamista Uusnivalan alueen yleiskaava-aineistosta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

2. Haapaveden kaupunki, 17.3.2026

Nivalan kaupunki on pyytänyt Haapaveden kaupungilta lausuntoa Uusnivalan sähköaseman ympäristöä koskevien osayleiskaavan ja asemakaavan luonnosvaiheen aineistoista. Osayleiskaavan tavoitteena on turvata Uusnivalan sähköaseman toimintaedellytykset, varautua voimajohtoreitteihin sekä yhteensovittaa alueelle suunniteltuja vihreän siirtymän hankkeita. Asemakaavan tavoitteena puolestaan on osoittaa alueelle rakennuspaikka datakeskukselle. Kaavaluonnokset ja niihin liittyvät valmisteluaineistot ovat julkisesti nähtävillä 26.2.–30.3.2026 välisen ajan.

Kaavaselostusten mukaan suunnittelualue sijaitsee Nivalan kaupungin alueella, noin viisi kilometriä keskustasta luoteeseen, rajautuen pohjoisessa ja lännessä Ylivieskan kaupungin raja-alueeseen sekä etelässä Ylivieska-lisalmi-rautatiehen. Osayleiskaava-alueen kokonaispinta-ala on noin 409 hehtaaria, ja sen sisälle sijoittuva asemakaavoitettava alue kattaa noin 83 hehtaaria. Alue on nykytilassaan pääasiassa ojitettua talousmetsää, ja sen eteläosassa sijaitsee olemassa oleva Fingridin sähköasema voimajohtoineen.

Luonnosaineistoissa esitetään, että alueelle muodostetaan yhdyskuntateknisen huollon korttelialueita, jotka mahdollistavat energiantensiivisen teollisuuden, kuten datakeskuksen ja sähkövarastojen, sijoittumisen sähköaseman länsi- ja itäpuolille. Rakennusten vesikaton ylimmäksi sallituksi korkeudeksi esitetään 25 metriä ja muiden rakennelmien osalta 35 metriä. Liikenneyhteyksiä varten alueelle on suunniteltu uusi eteläinen sisääntulotie Niittypuistontien kautta, mikä edellyttää rautatien alitusta.

Kaavojen vaikutusten arvioinnissa todetaan, että hankkeella on merkittäviä paikallisia maisemavaikutuksia suurten rakennusmassojen vuoksi, erityisesti lounaan suuntaan avautuvalle valtakunnallisesti arvokkaalle

Vastineet 9/2026

Kalajokilaakson viljelymaisema-alueelle. Luontoselvitysten perusteella alueen pohjoisosaan sijoittuu yksityisiä luonnonsuojelualueita sekä huomionarvoisia lajiesiintymiä, kuten liito-oravan ja viitasammakon elinympäristöjä. Suunnitelma-aineiston mukaan nämä kohteet on pyritty turvaamaan jättämällä ne rakentamisen ulkopuolelle ja osoittamalla niille suojaviheralueita ja luo-merkintöjä.

Haapaveden kaupungin näkökulmasta Uusnivalan kaavahankkeiden suorat ympäristö-, melu- ja liikennevaikutukset eivät ulotu Haapaveden alueelle, sillä hankealue sijaitsee Nivalan ja Ylivieskan rajalla huomattavan etäällä Haapaveden kuntarajasta.

Haapaveden kaupunki on antanut hankkeesta lausunnon jo osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa (OAS). Vaikka suoria maankäytöllisiä vaikutuksia ei ole, hanke kytkeytyy laajempaan alueelliseen sähkönsiirtoverkoston ja vihreän siirtymän teollisuuden kehittymiseen. Haapaveden kannalta on olennaista, että alueellisen sähköverkon kapasiteetin kasvattaminen ja voimajohtolinjaukset (kuten alueen 110 kV ja 400 kV linjat) suunnitellaan seudullisesti kestävästi siten, että ne tukevat koko alueen elinvoimaa aiheuttamatta kohtuutonta haittaa naapurikuntien maanomistajille tai luontoarvoille.

Lausuntopyyntö on tämän kokousasian oheismateriaalina ja siihen liittyvä valmisteluaineisto on lausuntopyyntöissä ilmoitetussa verkko-osoitteessa: www.nivala.fi

Päätösehdotus

Haapaveden kaupunginhallitus päättää antaa Nivalan kaupungille Uusnivalan osayleiskaavan ja asemakaavan luonnoksista seuraavan lausunnon:

Haapaveden kaupunki toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa Uusnivalan osayleiskaavan ja asemakaavan luonnosratkaisuihin. Suunniteltujen maankäyttömuutosten, kuten datakeskuksen ja sähkövarastojen, suorat ympäristö-, maisema- ja liikennevaikutukset eivät ulotu Haapaveden alueelle. Haapaveden kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä, että hankkeeseen kytkeytyvien sähkönsiirtoyhteyksien seudulliset yhteisvaikutukset arvioidaan huolellisesti jatkosuunnittelussa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Vastine:

Merkitään tiedoksi. Täydennetään kaavaselostuksessa sähkönsiirtoyhteyksien seudullisia yhteisvaikutuksia.

3. Oulun museo- ja tiedekeskus/arkeologia, 24.2.2026

Nivalan kaupunki on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta lausuntoa koskien Uusnivalan osayleiskaavaluonnosta. Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Vastineet 9/2026

Osayleiskaavan suunnittelualue sijaitsee Nivalan kaupungin alueella, noin viisi kilometriä keskustasta luoteeseen lähellä Ylivieskan kaupungin rajaa. Alue on laajuudeltaan 409 hehtaaria ja se rajautuu pohjoisessa ja lännessä Ylivieskan kaupungin rajaan. Etelässä alue rajautuu Ylivieska-lisalmi-rautatiehen. Uusnivalan alueella laaditaan osayleiskaavan kanssa samanaikaisesti asemakaavaa. Osayleiskaavan laatimisen tarkoituksena on turvata Uusnivalan sähköaseman toimintaedellytykset ja siihen liittyvät Fingridin verkkovisiot sekä yhteensovittaa sähköaseman läheisyydessä vireillä olevat hankkeet, naapurikuntien tuulivoimahankkeiden sähkönsiirron liityntämahdollisuudet ja muut mahdolliset alueelle toteutettavat hankkeet.

Alueella on toteutettu arkeologinen selvitys vuonna 2025 (Uusnivalan osayleiskaava arkeologinen inventointi 2025, Sweco). Asemakaava-alueelta tunnetaan yksi muinaismuistolain (295/1963) mukainen kiinteä muinaisjäänös, Korpi (kohdetunnus 1000056019), joka on tervahauta.

Muinaisjäänös on merkitty kaavaan kohdemerkinnällä sm. Kaavamerkinnot ja -määräykset ovat asianmukaiset.

Arkeologista kulttuuriperintöä on käsitelty luvussa 3.4 ja siihen kohdistuvia vaikutuksia luvussa 8.1.1 ja riittävällä tavalla.

Museo muistuttaa, että kaikki arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet eivät välttämättä ole inventoinnista huolimatta tiedossa: inventoinnissa on voinut jäädä havaitsematta kohteita, sillä kaikilla arkeologisilla kohteilla ei ole maan pinnalle erottuvia rakenteita. Tämän vuoksi Pohjois-Pohjanmaan museo muistuttaa myös, että mikäli työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös (esimerkiksi kiveyksiä, kuoppia, perustuksia, tms. rakenteita) tai irtaimia muinaisesineitä, tulee työt muinaisjäänöksen kohdalla keskeyttää ja työn johdon viipymättä saatettava asia Pohjois-Pohjanmaan alueellisen vastuumuseon tietoon tarpeellisia toimenpiteitä varten (kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi).

Oulun museo- ja tiedekeskuksella ei ole muuta huomautettavaa Uusnivalan osayleiskaavaluonnoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

4. Oulun museo- ja tiedekeskus/rakennettu kulttuuriympäristö, 24.2.2026

Nivalan kaupunki / tekninen lautakunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta lausuntoa Uusnivalan sähköaseman ympäristön yleiskaavaluonnoksesta. Tämä lausunto koskee arvokkaita maisema-alueita ja rakennettua kulttuuriympäristöä.

Suunnittelualue sijaitsee noin viisi kilometriä Nivalan keskustasta luoteeseen. Alue on laajuudeltaan 409 hehtaaria ja se rajautuu pohjoisessa ja lännessä Ylivieskan kaupungin rajaan, etelässä Ylivieska-lisalmi-rautatiehen. Uusnivalan sähköasema sijaitsee suunnittelualueen eteläosassa. Alueen poikki kulkee pohjois-eteläsuunnassa Fingridin 400 kV voimalinja Pikkarala-Alajärvi ja pohjoislaidalla itä-länsisuuntaisesti Fingridin 110 kV voimalinjat länteen Kalajoen Jylkkään ja Vihantiin sekä itään Haapajärven Pysäysperälle.

Vastineet 9/2026

Osayleiskaavan laatimisen tarkoituksena on turvata Uusnivalan sähköaseman toimintaedellytykset ja siihen liittyvät Fingridin verkkovisiot sekä yhteensovittaa sähköaseman läheisyydessä vireillä olevat hankkeet, naapurikuntien tuulivoimahankkeiden sähkönsiirron liityntämahdollisuudet ja muut mahdolliset alueelle toteutettavat hankkeet. Kaavan laadinnassa huomioitavia asioita ovat muun muassa Hakuperän alueella sijaitseva asutus, kaava-alueen pohjoisosassa sijaitseva luonnonsuojelualue sekä osin kaavoitettavalle alueelle sijoittuva valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Kalajokilaakson viljelysmaisemat.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa suunnittelualue on merkitty energiahuollon alueeksi. Suunnittelualue sijoittuu etelä- ja lounaisosiltaan valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle, Kalajokilaakson viljelysmaisemat (VAMA). Arvokas maisema-alue levittäytyy suunnittelualueen lounaispuolella laajalle viljelyalueelle, joka käsittää Kalajoen varren molemmat puolet. Välittömästi suunnittelualueen kaakkoispuolelle jäävä Mehtälän alue on Nivalan yleiskaavassa osoitettu rakennusperinnön ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaaksi alueeksi. Alueella on maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita rakennuksia. Näistä suunnittelualueutta lähimmät ovat maakunnallisesti arvokas Keskitalo (kartalla nro 21) sekä paikallisesti arvokkaat Kotipellontie 35 (nro 50), Rinne (nro 51) sekä Mehtälä (nro 54).

Oulun museo- ja tiedekeskus pitää tärkeänä huolehtia siitä, että *kaavamääräystä Rakennettaessa valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle tulee jättää riittävästi suojapuustoa sekä kiinnittää erityistä huomiota maisemointiin. Tarpeetonta puuston poistoa on syytä välttää ja tarvittaessa istuttaa uutta suojapuustoa* noudatetaan aluetta rakennettaessa ja että Mehtälän alueella olevien rakennustaiteellisesti merkittävien rakennusten ja ympäristön säilyminen turvataan. Museolla ei ole muuta huomautettavaa Uusnivalan sähköaseman ympäristön yleiskaavaluonnoksesta rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

5. Suomen Erillisverkot Oy, 27.2.2026

Viitaten lausuntopyyntöönne 25.3.2026 koskien Uusnivalan alueen yleis- ja asemakaavojen valmisteluvaiheen materiaalia, Nivalan kaupungissa. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

6. Semecon

Semecon kiittää mahdollisuudesta jättää lausunto vireillä olevaan Uusnivalan alueen asema- sekä yleiskaavaan. Viitaten vireillä olevaan Uusnivalan alueen asema- sekä yleiskaavaan, esitämme seuraavat huomiot ja näkökohdat lausuntoa varten.

Semecon kehittää kaava-alueiden läheisyydessä Uusnivalan aurinkovoimahanketta Ylivieskan ja Nivalan rajalla sijaitsevalle Pohjannevalle suunnitellaan Uusnivalan aurinkovoimalaa. Aurinkovoimalan hankealueen

Vastineet 9/2026

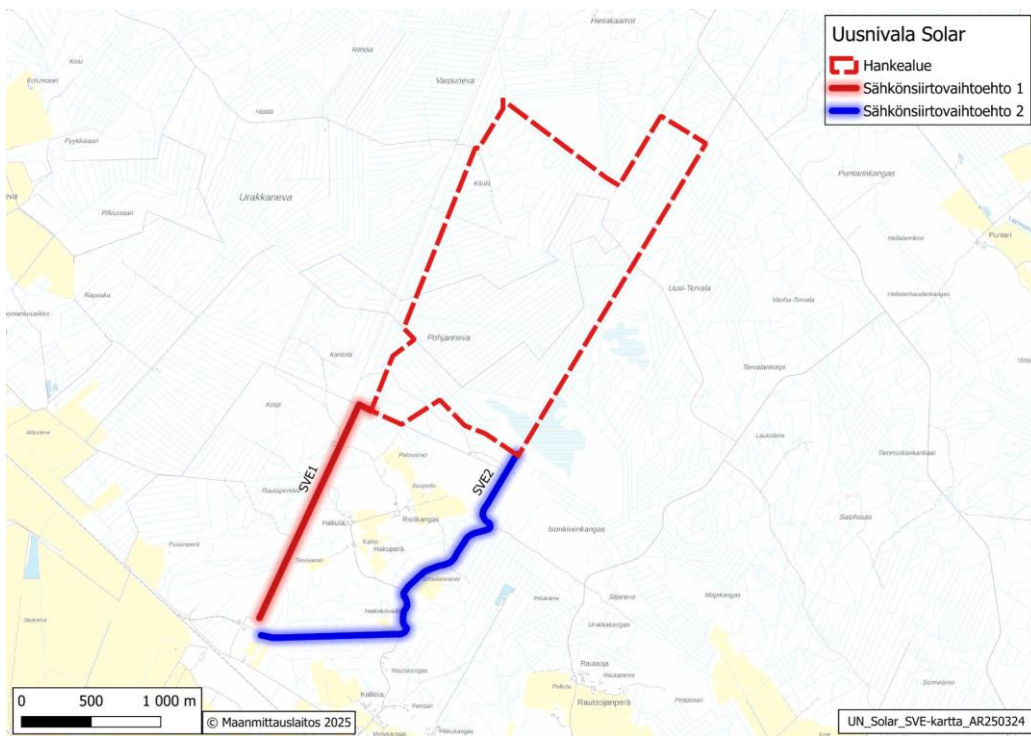
alustava koko on 300 hehtaaria ja kokonaisteho riippuen lopullisesta paneelien määrästä on noin 200MWp. Hankkeessa on aloitettu ympäristövaikutusten arviointimenettely.

Hankkeessa on kaksi suunniteltua sähkönsiirtoreittivaihtoehtoa, joista molemmat ovat hankealueelta Fingridin Uusnivalan sähköasemalle. Pyydämme Nivalan kaupunkia huomioimaan kaavatyössä hankkeemme sähkönsiirtoreittivaihtoehdot, jotka kulkevat vireillä olevien kaava-alueiden läpi. Sähkönsiirtoreittivaihtoehdot on kuvattu lausunnon sivulla 2.

Sähkönsiirtoreittivaihtoehto 1 on maakaapelireitti, joka kulkee nykyistä Fingrid Oyj:n voimajohtokäytävää pitkin. Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohto kulkee hankealueen länsipuolella etelä-pohjoissuuntaisesti reilun 100 metrin etäisyydellä hankealueesta.

Sähkönsiirtoreittivaihtoehto 2 on maakaapelireitti, joka seuraa pääosin nykyistä tiestöä ja eteläosaltaan reitti sijoittuu olemassa olevaan voimajohtokäytävään.

Pyydämme huomioimaan lausuntomme jatkovalmistelussa ja olemme tarvittaessa käytettävissä lisätietojen antamiseen.

Vastine:

Suunnittelualueen pohjoispuolelle sijoittuva Uusnivalan aurinkovoimahanke huomioidaan suunnittelussa. Molemmat mahdolliset sähkönsiirron reittivaihtoehdot osoitetaan osayleiskaavassa ohjeellisinä uusina maakaapeleina ja varmistetaan niiden toteuttaminen ja yhteensopivuus muiden suunnitteluratkaisujen kanssa.

Vastineet 9/2026

7. Semecon

Semecon kiittää mahdollisuudesta jättää lausunto vireillä olevaan Uusnivalan alueen asema- sekä yleiskaavaan. Viitaten vireillä olevaan Uusnivalan alueen asema- sekä yleiskaavaan, esitämme seuraavat huomiot ja näkökohdat lausuntoa varten.

Semecon kehittää yhdeksän kilometriä kaava-alueista pohjoiseen Vasaman tuulipuistoa Ylivieskan kaupungin alueella. Vasamaan suunnitellaan enintään 16 tuulivoimalan hanketta. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä (tornin korkeus noin 190 m, siipien halkaisija noin 190 m) ja yksikköteho 6-10 MW.

Hankkeeseen on tehty ympäristövaikutusten arviointi, josta yhteysviranomaisen on antanut perustellun päätelmän syksyllä 2023. Kaavaluonnos jaettiin kahteen osa-alueeseen ja osa-alueesta 1 laadittiin kaavaehdotus osa-alueen 2 jäädessä odottamaan vaihemaakuntakaavan etenemistä.

Kesällä 2024 osa-alue 1 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa. Osa-alue 1 kaavasta jätettiin yksi valitus hallinto-oikeuteen. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus antoi syksyllä 2025 päätöksen, jolla se hylkäsi valituksen kaupunginvaltuuston päätöksestä. Osa-alue 1 kaava sai lainvoiman 18.2.2026.

Osa-alue 2 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa syksyllä 2025. Molemmat kaavan osa-alueet ovat hyväksytyt maakuntakaavan mukaiset.

Sähkönsiirtoreitti: Tuulipuisto liitetään sähköverkkoon Fingridin Uusnivalan sähköasemaan 35–110 kV maakaapelilla noin 9 kilometrin päässä hankealueen eteläpuolella. Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelireittiä, nykyisen ilmajohtoalueen vieressä sen länsipuolella. Kaapelireitti kulkee 25–30 metrin päässä olevassa olevan voimajohtolinjan keskilinjasta, länsipuolella. Sähkönsiirtoreittivaihtoehdot on kuvattu lausunnon sivulla 2. Pyydämme Nivalan kaupunkia huomioimaan kaavatyössä hankkeemme sähkönsiirtoreittivaihtoehdot, jotka kulkevat vireillä olevien kaava-alueiden läpi.

Pyydämme huomioimaan lausuntomme jatkovalmistelussa ja olemme tarvittaessa käytettävissä lisätietojen antamiseen.

Lisätietoja hankkeesta löydätte:

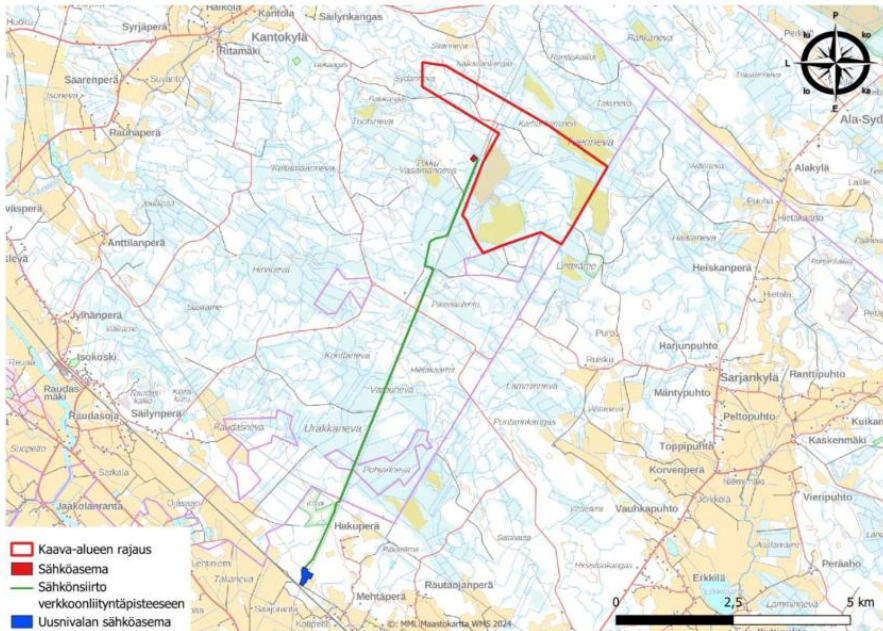
[Vasaman tuulivoimahanke, Ympäristö.fi](https://vasamaan.tuulivoimahanke.fi)

[Vasaman tuulivoimahanke, Semecon Oy](https://vasamaan.tuulivoimahanke.fi)

Vastineet 9/2026

Karttakuva sähkönsiirtovaihtoehtoista Vasaman tuulivoimahanke – Fingrid Uusnivalan sähköasema

Vastine:

Suunnittelualueen pohjoispuolelle sijoittuva Vasaman tuulivoimahanke huomioidaan suunnittelussa. Tuulivoimahankkeen sähkönsiirron reitti osoitetaan osayleiskaavassa ohjeellisena uutena maakaapelina ja varmistetaan sen toteuttaminen ja yhteensopivuus muiden suunnitteluratkaisujen kanssa.

8. Ylivieskan kaupunki, 23.3.2026

Nivalan kaupunki on laatimassa osayleiskaavaa ja asemakaavaa Uusnivalan sähköaseman ympäristöön. Pohjois-eteläsuunnassa alueen läpi kulkee Fingridin 400 kV voimalinja Pikkarala-Alajärvi ja itä-länsisuunnassa Fingridin 110 kV voimalinja itään Haapajärven Pysäysperälle ja länteen Kalajoen Jylkkään ja Vihantiin. Uusnivalan sähköasema on alueellisesti hyvin tärkeä, sillä sähköasemalle on suunniteltu liitettävän lukuisia alueella vireillä olevia tuuli- ja aurinkovoimahankkeita.

Osayleiskaavan kaavaselostuksen mukaan ”osayleiskaavan laatimisen tarkoituksena on turvata Uusnivalan sähköaseman toimintaedellytykset ja siihen liittyvät Fingridin verkkovisiot sekä yhteensovittaa sähköaseman läheisyydessä vireillä olevat hankkeet, naapurikuntien tuulivoimahankkeiden sähkönsiirron liityntämahdollisuudet ja muut mahdolliset alueelle toteutettavat hankkeet.”

Asemakaavan kaavaselostuksen mukaan ”asemakaavan tavoitteena on osoittaa alueelle rakennuspaikka datakeskukselle.”

Vastineet 9/2026

Molempien kaavojen laadinnassa ”huomioitavia asioita ovat muun muassa läheisellä Hakuperän alueella sijaitseva asutus, kaava-alueen pohjoispuolella sijaitseva luonnonsuojelualue sekä osin kaavoitettavalle alueelle sijoittuva valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Kalajokilaakson viljelysmaisemat.”

Suunnitellut kaavat rajautuvat Ylivieskan kaupungin kuntarajaan. Suunnittelualueiden välittömässä läheisyydessä alueen pohjoispuolella on vireillä Semecon Oy:n Uusnivala Solar aurinkovoimahanke, joka sijoittuu Ylivieskan ja Nivalan kaupunkien alueille.

Nivala-Haapajärven seutu NIHAK ry valmistelee ja selvittää vedyn siirtoputkiston toteuttamismahdollisuuksia Ylivieskan, Nivalan ja Haapajärven kaupunkien alueelle lisämi-radan koillispuolelle. Vedyn siirtoputkiston reitti sijoittuu suunnittelualueiden pohjoispuolelle.

Nivalan kaupunki pyytää Ylivieskan kaupungin lausuntoa Uusnivalan alueen yleis- ja asemakaavojen valmisteluvaiheen materiaalista 30.3.2026 mennessä.

Kaupunginhallitus lausuu, että Ylivieskan kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että:

1. aluekehityksen kannalta merkittävä Uusnivalan sähköaseman ympäristö kaavoitetaan, jolloin alueen rakentamisesta tulee aiempaa suunnitelmallisempaa ja hallitumpaa.
2. kaavoituksessa huomioidaan ja turvataan Uusnivalan sähköaseman toimintaedellytykset, Fingridin kantaverkon laajentamistarpeet sekä alueella vireillä olevien tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden liityntämahdollisuudet.
3. kaavoituksessa huomioidaan ja yhteensovitetään suunnittelualueiden pohjoispuolella vireillä olevan Uusnivala Solar aurinkovoimahankkeen mahdolliset liityntätarpeet.

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että vt. kaupunkisuunnittelupäällikkö Esa Taka-Eilolaa kuultiin asiantuntijana. Taka-Eilola oli paikalla asian käsittelyn ajan (klo 17:29 - 17:38) ja poistui ennen päätöksentekoa.

Keskustelun aikana valtuuston puheenjohtaja Kaisa Haapakoski ja valtuuston 1. varapuheenjohtaja Tiina Junttila ilmoittivat esteellisyydestä asian käsittelyssä. Haapakoski ja Junttila ovat hallintolain 28.1 § nojalla intressijäävejä (heillä tai läheisillä on maaomistuksia alueella). Haapakoski ja Junttila poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Hyväksyttiin.

Vastine:

Merkitään tiedoksi. Suunnittelussa huomioidaan vireillä olevien tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden liityntämahdollisuudet. Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsevan Uusnivala Solar aurinkovoimahankkeen sähkönsiirtoreitit osoitetaan osayleiskaavassa ohjeellisina uusina maakaapeleina.

9. Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, 23.3.2026

Olen tutustunut Nivalan kaupungin Uusnivalan alueen yleiskaavaluonnoksen sekä asemakaavaluonnoksen aineistoihin. Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen terveydensuojeluviranomaisella ei ole em. kaavaluonnoksiin huomautettavaa, eikä siten tarvetta antaa erillistä lausuntoa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

10. Pohjois-Pohjanmaan liitto 26.3.2026

Uusnivalan alueen kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa vihreän siirtymän ja teollisuuden hankkeiden kehittäminen Uusnivalan sähköaseman ympäristössä ja datakeskuksen sijoittuminen sähköaseman länsipuolelle. Samalla halutaan turvata Uusnivalan sähköaseman toimintaedellytykset ja siihen liittyvien Fingridin verkkovisioiden toteutuminen; yhteensovittaa sähköaseman läheisyydessä vireillä olevat hankkeet, naapurikuntien sähkönsiirron liityntämahdollisuudet ja muut mahdolliset hankkeet; huomioida Hakuperän alueella sijaitseva asutus, kaava-alueen pohjoisosassa sijaitseva luonnonsuojelualue sekä osin kaavoitettavalle alueelle sijoittuva valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Osayleiskaavan luonnoksessa voimalinjojen ja Uusnivalan sähköaseman alue osoitetaan energiahuollon alueeksi (EN). Sähköaseman luoteispuolelle osoitetaan paikka datakeskukselle ja sähkövarastoille yhdyskuntateknisen huollon alueen merkinnällä (ET). Sähköaseman itäpuolelle osoitetaan yhdyskuntateknisen huollon alue suunnitelluille sähkövarastoille ja mahdollisille uusille hankkeille (ET). Muuten alueen itäosa pysyy rakentamattomana maa- ja metsätalousvaltaisina alueena (M) ja maatalousalueina (MT) ja neljän asuinrakennuksen pihapiirien (A) ympärille jätetään suojavyöhykkeet uuden rakentamisen suuntaan. Pohjoisosan suojelualueet osoitetaan luonnonsuojelualueina (SL) ja luontoselvityksissä tunnistetut arvokkaat alueet merkitään luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeiksi alueiksi (luo-1) ja ne jätetään rakentamisen ulkopuolelle. Uusi kulkuyhteys osoitetaan etelästä Niittypuistontietä alikulun kautta radan pohjoispuolelle. Radan suuntaisesti osoitetaan uusi yhdystie sähköasemalle, josta on yhteys edelleen itään päin Takanevantietä.

Asemakaavoitettava alue kattaa pääasiassa vain datakeskukselle ja sähkövarastoille osoitetun yhdyskuntateknisen huollon alueen (ET) sähköaseman länsipuolella.

Osa yleiskaavan ja asemakaavan suunnittelualueesta sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle Kalajokilaakson viljelysmaisemat. Kuten osayleiskaavaluonnoksen kaavaselistuksessa todetaan, suurin maisemavaikutus on sähköaseman länsipuolelle tulevalla datakeskuksella. Datakeskuksen alue on laaja, noin 80 hehtaaria, ja rakentaminen korkeaa. Rakennukset voivat kohota 25 metriin saakka ja rakennukset ovat massiivisia, joten maisemavaikutukset ovat suuria. Kalajokivarren avarilla peltoalueilla korkeat rakennukset näkyvät kauas, mutta paikoittain metsäsaarekkeiden arvioidaan vähentävän maisemavaikutuksia ja suurimpien vaikutusten arvioidaan jäävän paikallisiksi Kalajoen pohjoispuolelle. Kaavamääräyksissä määrättyllä maisemoinnilla ja suojapuuston säilyttämisellä arvioidaan voitavan vähentää maisemavaikutuksia.

Vastineet 9/2026

Yleiskaavaluonnoksessa määrätään, että ”mastot, korkeat rakennukset ja muut maisemassa näkyvät rakennelmat tulee sovittaa ympäristöönsä. Teollisuusalueiden rakennusten vesikaton ylimmän kohdan korkeus- asema on enintään 25 metriä ja rakennelmat saa ulottaa enintään 35 metrin korkeuteen maanpinnasta. Rakennettaessa valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle tulee jättää riittävästi suojaapuustoa sekä kiinnittää erityistä huomiota maisemointiin. Tarpeetonta puuston poistoa on syytä välttää ja tarvittaessa istuttaa uutta suojaapuustoa”.

Asemakaavaluonnoksessa tarkennetun määräyksen mukaan ”rakennusten sijoittelussa, mittasuhteissa, materiaaleissa ja väriyksessä on noudatettava riittävän yhtenäistä ilmettä. Tonteille tulee laatia pihajärjestely- ja istutussuunnitelma, joka on toteutettava rakentamisen yhteydessä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä radan ja katualueen varren maisemointiin.” Lisäksi määrätään, että ”rakentamatta jäävät alueen osat, joita ei käytetä liikenteeseen, huoltoon tai pysäköintiin, on istutettava tai pidettävä luonnontilaisina”.

Lausunto

On hyvä, että Nivalan kaupunki on tunnistanut erilaiset Uusnivalan sähköaseman ympäristöön kohdistuvat tarpeet, yhteensovittaa niitä ja varmistaa alueen suunnitelmallisen kehittämisen kaavoituksen keinoin.

Uusnivalan sähköasema on huomioitu maakuntakaavassa energiahuollon alueena (en) -merkinnällä. Maakuntakaavassa aluetta koskevat myös esimerkiksi Oulun eteläisen alueen kaupunkiverkko- ja maaseudun kehittämisen kohdealue -merkinnät. Yleiskaavaratkaisu tukee suurelta osin näiden merkintöjen mukaista kehittämistä.

Kaavaratkaisussa tulee myös varmistaa, että kantaverkon tulevaisuuden vahvistamistarpeille, lähialueen energiahankkeiden ilmajohtoille ja maakaapeloinneille varataan riittävästi tilaa nykyisen johtoalueen lisäksi.

Koska yleiskaavassa ja asemakaavassa mahdollistetaan perinteistä rakentamista mittakaavaltaan kookkaampaa teollisuusrakentamista valtakunnallisesti arvokkaalle Kalajoen viljelysmasema -alueelle (VAMA2021) ja sen tuntumaan, rakentuu tähän merkittävään maisemaan uusi maamerkki, joka tulee selvästi näkymään laajalti mahdollisesta puuston säilyttämisestä huolimatta. Kaavaratkaisun mahdollistama maisemakuvan muutos voi vaikuttaa etenkin asukkaiden elinympäristön kokemiseen ja viihtyisyyteen. Maisemavaikutusten arviointia varten onkin tarpeellista laatia havainnekuvia ja kuvasovitteita huomioiden asemakaavan mahdollistama maksimaalinen toteutus, jotta osalliset voivat arvioida maisemakuvan muutosta valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella ja omassa elinympäristössään.

Toteutuessaan datakeskus muodostaa uuden maamerkin arvokkaaseen maanviljelysmasemaan ja uuden rakentamisen soisikin olevan arkkitehtuuriltaan laadukasta.

Selostuksessa on käyty läpi maakuntakaavamerkintöjä ja suunnittelumääräyksiä. Pohjois-Pohjanmaan liitto pyytää päivittämään kaavaselostuksen taulukkoa luvussa 7.3.2. Voimassa olevassa energia- ja ilmastovaihe- maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu nykyinen voimajohto ja uusi voimajohto, ei enää ohjeellista pääsähköjohtoa. Myös esim. valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta koskevat tiedot tulisi päivittää voimaan kuulutetun Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa-kaavan mukaisesti

Vastineet 9/2026

https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2025/06/Merkinnat-ja-maaraykset-P-P-Elv-mkk_MKV-27.5.2025-%C2%A7-5.pdf. Lisäksi osayleiskaavan selostuksen kappaleessa 3.3.1 Rakennettu kulttuuriympäristö mainitaan Nivalan yleiskaavassa osoitettu arvokas Mehtälän alue, joka on Paloperä-nimisenä myös maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö <https://pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/3535.pdf>. Tämä tieto olisi myös syytä lisätä selostukseen.

Vastine:

Suunnittelussa varmistetaan kantaverkon tulevaisuuden vahvistamistarpeet, lähialueen energiahankkeiden ilmajohtojen ja maakaapelointien toteutettavuus varataan riittävästi tilaa nykyisen johtoalueen lisäksi. Tiedossa olevat ilmajohdot ja maakaapeloinnit osoitetaan kaavakartalla.

Osayleiskaavan aineistoon ei ehdotusvaiheessa sisällytetä havainnekuvia, mutta asemakaavan aineistoon voidaan niitä mahdollisesti lisätä, varsinkin jos hankesuunnittelu etenee kaavoituksen aikana.

Maakuntakaavamerkinnät on päivitetty kaavaselostukseen ajantasaisen tilanteen mukaisesti ja kaavan suhdetta maakuntakaavamerkintöihin on arvioitu. Kaavaselostukseen on täydennetty Paloperän maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön status.

11. Elinvoimakeskus 30.3.2026

Nivalan kaupunki on pyytänyt Pohjois-Suomen elinvoimakeskukseksi lausuntoa Uusnivalan osayleiskaavan kaavaluonnoksesta. Suunnittelualue sijaitsee noin viisi kilometriä Nivalan keskustasta luoteeseen. Suunnittelualueen laajuus on 409 hehtaaria ja se rajautuu pohjoisessa ja lännessä Ylivieskan kaupungin raja-alueeseen. Etelässä alue rajautuu Ylivieska-lisalmi rautatiehen.

Osayleiskaavan tarkoituksena on turvata Uusnivalan sähköaseman toimintaedellytykset ja siihen liittyvät Fingridin verkkovisiot sekä sovittaa yhteen sähköaseman läheisyydessä vireillä olevat hankkeet, naapurikuntien tuulivoimahankkeiden sähkönsiirron liityntämahdollisuudet ja muut mahdolliset alueelle toteutuvat hankkeet. Sähköaseman luoteispuolelle osoitetaan paikka datakeskukselle ja sähkövarastoille.

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus lausuu Uusnivalan osayleiskaavaluonnoksesta seuraavaa:

Alueen liikenne kulkee valtatieltä 27 (Ylivieskantie) Niittypuistontien yksityistien kautta. Niittypuistontietä levennetään raskaan liikenteen tarpeisiin ja tietä jatketaan pohjoiseen radan pohjoispuolelle. Niittypuistontie ei kuulu osayleiskaava-alueeseen, mutta on osoitettu kaavakartalla merkinnällä Uusi yhdystie. Lisäksi suunnittelualueen sisäisiä yksityistieitä on osoitettu merkinnällä Yhdystie. Yhdystiellä tarkoitetaan valtion omistamaa tai tieoikeudella hallinnoimaa yleiseen liikenteeseen luovutettua maantietä (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä § 4). Koska Niittypuistontie ja suunnittelualueella olevat yksityistiet eivät ole maanteitä, tulee kaavamerkinnöissä käyttää yhdystien sijasta jotain muuta sanaa, kuten kokoojakuu tai tieyhteys. Kaavamääräyksiä tulee kaavakartalla osoittaa ainoastaan suunnittelualueen sisälle.

Vastineet 9/2026

Kaavaselostuksen mukaan liikenteen kasvusta ei lähtökohtaisesti synny muutostarpeita maantiefraan Niittypuistontien liittymän parantamisen lisäksi. Kaavaselostuksessa ei kuitenkaan kerrota, mihin kyseinen arvio perustuu, eikä esitetä minkäänlaista arviota alueen rakentamisen tai toiminnan aikaisista liikennemääristä.

Kaavaselostusta tulee ehdotusvaiheessa täydentää arviolla liikennemäärien lisääntymisestä alueen rakentamisen ja toiminnan aikana sekä lisääntyvän liikenteen mahdollisesti aiheuttamista muutostarpeista valtatie 27 ja Niittypuistontien liittymässä. Jos kaavan toteuttaminen edellyttää maantien liikennejärjestelyihin kohdistuvia muutoksia, tulee kaupungin laatia suunnittelusopimus Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa. Lähtökohtaisesti kaupunki vastaa maankäytöstä aiheutuvien maanteiden muutostarpeiden suunnittelusta ja toteutuksesta yhteistyössä elinvoimakeskuksen kanssa. Elinvoimakeskuksella ei ole mahdollisuutta kaavan toteuttamisen edellyttämien liikennejärjestelyiden rahoittamiseen.

Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksella ei ole muuta huomauttamista Uusnivalan osayleiskaavan kaavaluonnoksesta.

Vastine:

Muutetaan osayleiskaavaluonnoksessa osoitettuja yhdystie ja uusi yhdystie -merkintöjen termit tieksi ja uudeksi tieyhteydeksi.

Kaavaselostuksen vaikutusten arviointia on täydennetty alueen rakentamisen ja toiminnan aikaisten liikennemäärien arvioilla. Lisääntynyt liikenne painottuu erityisesti rakentamisvaiheeseen, jolloin raskasta liikennettä on runsaasti. Valtatie 27 ja Niittypuistontien liittymän muutokset rajoittuvat kuitenkin arvioiden perusteella vain liittymäalueen parantamiseen ja levennykseen.

12. Lupa- ja valvontavirasto 8.4.2026

1 Lausuttavana oleva osayleiskaavan valmisteluaineisto

Suunnittelualue sijaitsee Nivalan kaupungin keskustasta noin viisi kilometriä luoteeseen. Kaava-alueen laajuus on noin 400 hehtaaria. Etelässä se rajautuu Ylivieska-lisalmi-rautatiehen ja pohjoisessa ja lännessä Ylivieskan kaupungin kuntarajaan. Alueelle sijoittuu Uusnivalan sähköasema ja voimajohtoja. Muilta osin suunnittelualue on pääosin talousmetsää. Alueen itäosissa sijaitsee muutama asuinrakennus ja viljeltyjä peltoja. Suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee kaksi yksityistä luonnonsuojelualuetta.

Kaupunki on asettanut tavoitteeksi kaavoitukselle mahdollistaa vihreän siirtymän ja teollisten toimintojen mahdollistamisen sähköaseman ympäristössä kuitenkin samalla huomioiden alueen sähköverkostojen toiminta- ja kehittämismahdollisuudet. Suunnittelualueen lähtötilanteesta seuraavia tavoitteita ovat Hakupe-
rän asutuksen, yksityisten suojelualueiden ja valtakunnallisesti arvokkaan Kalajokilaakson viljelymaiseman

Vastineet 9/2026

arvojen yhteensovittaminen suunniteltuihin käyttötarkoituksiin. Kaavoituksellisenä tavoitteena on mm. varmistaa riittävän laajat ja käyttökelpoiset rakentamisalueet tulevia toimintoja varten sekä mahdollistaa kaavan vaiheittainen ja joustava toteuttaminen erilaisiin tuleviin toimintoihin.

Kaavoituksesta on järjestetty kaavoitusmenettelyä ennakoiva neuvottelu 9.6.2026 ja viranomaisneuvottelu 16.12.2026. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ei ole lausunut osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

2 Suunnittelutilanne

Maakuntakaava:

Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaavat sekä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, joka on kuulutettu voimaan ilman lainvoimaa 22.8.2025. Maakuntakaavojen sisältö ja kaavamerkintöjen selitteet sekä suunnittelumääräykset on kuvattu kaavaselostuksen luonnoksessa.

Yleiskaavan tavoitteena oleva maankäyttö ei ole ristiriidassa maakuntakaavassa osoitettujen tavoitteiden kanssa. Molemmilla kaavatasoilla pyritään mahdollistamaan energiantuotantoon ja siirtämiseen tarvittavia kehittämistarpeita, jotka toimivat pohjana yleiskaavassa suunnitelluille energian hyödyntämiseen ja siirtoon liittyviin tarpeille ja tulevaisuuden mahdollisuuksille. Yleiskaavaa laadittaessa on huomioitu myös muita maakuntakaavassa osoitettuja valtakunnallisia tai ylikunnallisia tarpeita. Lupa- ja valvontavirastolla ei ole huomautettavaa tältä osin.

Yleiskaavat ja muut suunnitelmat

Kaava-alue rajautuu idässä ja pohjoisessa Ylivieskan kaupungin rajaan. Ylivieskan kaupunki ei ole nähnyt tarpeelliseksi laatia yleiskaavaa suunnittelualueeseen rajoittuville alueille. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että Ylivieskan kaupungin alueella ja Nivalan eksklaavialueella on kuitenkin vireillä YVA-menettely aurinkovoimalan toteuttamiseksi, jonka arviointiohjelmasta yhteysviranomaisena toiminut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut lausuntonsa 1.12.2025 (POPELY/4120/2024). Hankkeen tuotantoalue rajoittuu osittain nyt laadittavan kaavan pohjoisrajaan ja tutkittavat sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat suunnittelualueelle.

Kaavoitettavan alueen etelä- ja osittain itäpuolisilla osilla on voimassa 23.1.2014 hyväksytty Nivalan yleiskaava. Yleiskaavassa suunnittelualueeseen rajoittuvat osat on varattu maa- ja metsätalouskäyttöön kohdistuvilla aluevarausmerkinnöillä. Lisäksi on osoitettu Ylivieska-lisalmi -rautatie sekä pohjois-eteläsuuntaiset sähkövoimajohdot. Nyt laadittavan yleiskaavan keskeisimmät yhteensovittavat asiat liittyvät liikenteen järjestämiseen. Nivalan yleiskaavassa alueelle ei ole osoitettu tieyhteyksiä. Liikenne nykyisille kaava-alueella sijaitseville rakennuspaikoille ja sen itäpuoliselle Mehtäperän asutukselle on osoitettu Nivalan yleiskaavassa yksityistien (Mehtäperäntie) kautta.

3 Kaavaluonnos

Valmisteluaineisto sisältää 11.2.2026 päivätyn yleiskaavaluonnoksen. Yleiskaava on luonteeltaan tarkempaa maankäytön suunnittelua ohjaava aluevarauskaava. Kaavaluonnoksessa on osoitettu erikseen asemakaa-

Vastineet 9/2026

voitettavan alueen rajaus. Tällä alueella kunta on jo käynnistänyt asemakaavan laatimisen. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että muilta osin asemakaavoituksen tarve on harkittava yleiskaavaa toteutettaessa tapauskohtaiseen tarpeeseen perustuen.

Aluevaraukset:

Kaavaluonnoksessa on osoitettu EN-aluevaraus (energiahuollon alue) Uusnivalan nykyiselle sähköasemalle ja laajentamistarpeille sekä sähköverkoston olemassa oleville ja suunnitelluille yhteystarpeille. Sähköaseman itä- ja länsipuolelle on osoitettu laajahkot yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevat aluevaraukset (kaavamerkintä ET). Kaavamerkinnän selityksen mukaan aluetta voidaan käyttää energiantuotanto- ja varastointialueena ja alueelle voidaan sijoittaa datakeskus sekä sähkövarastoja. Kaava-alueen itäosassa on neljä asuinrakennusten pihapiiriä, jotka on osoitettu kaavassa A-aluevarauksilla (asuntoalue). Kaavaselostusluonnoksen mukaan rakennuspaikat säilyvät ja niille jätetään riittävät suojavyöhykkeet uuden rakentamisen suuntaan.

Kaava-alueen eteläreunalla sijaitseva rata on osoitettu LR-kaavamerkinnällä (rautatieliikenteen alue). Selostuksessa mainitun mukaan radan tuleva kehittäminen (lisäraide) on mahdollistettu yleiskaavalla. Kaavassa on osoitettu radan varteen 200 metriä rautatiestä tärinäriskialueena. Tällä alueella radan tärinä tulee selvittää asemakaavan laatimisen yhteydessä tai rakennuspaikkakohtaisesti. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, ettei sillä ole merkintään huomautettavaa, mutta asemakaavoitettavalla alueella tärinän vaikutukset tulee ensisijaisesti selvittää asemakaavoituksen yhteydessä.

Kaavan tieliikenneyhteydet Ylivieskantieltä (maantie) perustuvat kaavassa osoitetun radan alittavaan ja kaava-alueen eteläsivulla radan suuntaisesti kulkevaan uuteen yhdystiehen. Kaavan luonne huomioon ottaen tieyhteys lienee ajateltu olevan ainakin alkuvaiheessa yksityistie. Kaava-alueelta on myös toinen tieyhteys Mehtäperän suuntaan (Mehtäperäntielle). Lupa- ja valvontavirasto pitää ratkaisua alueen vaatiman liikenteen ohjaamisesta radan alittavana yhteytenä ja pääosin rakentumattoman peltoalueen kautta laajempaan tieverkostoon sinänsä hyvänä. Virasto yhtyy myös kaavaselostusluonnoksessa esitettyyn näkemykseen, että alueen rakentamisiikenteen tulisi pääosin ohjautua uuden liikenneyhteyden kautta. Virasto toteaa, ettei uutta tieyhteyttä ole kuitenkaan osoitettu voimassa olevaan yleiskaavaan. Tältä osin on tarpeen varmistua kaavan toteuttamisen mahdollisuuksista ja arvioida kaavan vaikutukset koko vaikutusalueelta yleiskaavoituksen ja viimeistään asemakaavoituksen yhteydessä.

Perustetut yksityiset suojelualueet on osoitettu kaavassa SL-alueina (luonnonsuojelualue). Lisäksi tunnistettuja luontoarvoja on osoitettu luo-aluerajauksin. Luonnonsuojelua koskevat näkemykset on esitetty toisaalla tässä lausunnossa.

Kaavamääräykset:

Lupa- ja valvontavirasto näkee tarpeelliseksi todeta ainoastaan rakentamisen korkeutta koskevan määräyksen osalta, että yleensä rakentamista yksityiskohtaisesti ohjaavia määräyksiä tulisi yleiskaavatasolla välttää. Tässä tapauksessa määräys kuitenkin voi olla perusteltu, koska rakentamisen korkeudella voi olla vaikutusta laajemmin osoitetuille väliaikaistoiminnoille. Yleiskaavaratkaisun ohjaavuutta on hyvä tarkentaa ja kuvata selostuksessa, jotta yleiskaavan ohjausvaikutus ja sitovuus tarkemmassa suunnittelussa käyvät aineistosta ilmi ilman tarpeetonta tulkinnanvaraisuutta.

Vastineet 9/2026

4 Maisema ja kulttuuriympäristöt

Kaavaselostusluonnoksessa on tuotu esille alueen eteläosien sisältyminen valtakunnallisesti arvokkaaseen Kalajokilaakson viljelymaisema-alueeseen. Suunnittelualueella ei todeta olevan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että sinänsä valtakunnalliset arvot on todennäköisesti yhteensovittavissa suunnitellun maankäytön kanssa, vaikka maankäytön tapa onkin ympäristön rakentamisesta poikkeava. Kaavaselostusluonnoksessa on tunnistettu suojapuusto ja rata osittain maisemallista muutosta lieventävinä tekijöinä. Kaavaselostusluonnos ja kaavassa esitetty määräys jättää kuitenkin epäselvyyttä siihen tuleeko ja miten suojapuustoa tulee jättää suunniteltujen toimintojen ja maisemallisesti arvokkaan alueen välille. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että ilman selkeää määräystä ei mm. suojapuuston maisemallista muutosta lieventävää vaikutusta ole helppo arvioida. LVV:n näkemyksen mukaan edellyttää maisemallisten vaikutusten arvioinnin tarkentamista yleiskaavatasolla. Arviointi kannattaa kohdentaa erityisesti suunnittelualueelle ja sitä ympäröivälle tunnistetulle maisemallisten vaikutusten alueelle. Maisemallisten vaikutusten arviointiin tulee erityisesti kiinnittää huomiota alueiden tarkemmassa suunnittelussa.

5 Luonnonsuojelu

Kaava-alueelle on tehty yleiskaavatasoinen luontoselvitys, joka sisältää maastotöihin perustuvat selvitykset kasvillisuudesta ja luontotyypeistä, pesimälinnustosta sekä direktiivilajeista viitasammakosta, liito-oravasta ja lepakoista. Lupa- ja valvontavirasto katsoo menetelmäkuvaukset asianmukaiseksi eläinselvitysten osalta. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen menetelmäkuvaus on kuitenkin puutteellinen, minkä vuoksi selvityksen kattavuus ja riittävyys ovat jääneet epäselviksi. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että on ilmaistava kartalla, miten kasvillisuus- ja luontoselvityksen inventoinnit on kohdennettu.

Kaava-alueen luonnon nykytilakuvaus on hyvin yleispiirteinen. Yksityiskohtaisempia kuvauksia ja valokuvia on esitetty ainoastaan selvityksessä tunnistetuista luontoarvokohteista. Selvityksessä esitettyjen tulkintojen läpinäkyvyyden parantamiseksi sekä vaikutustenarvioinnin tueksi nykytilakuvausta on aiheellista täydentää maastotyöperäisillä tiedoilla alueen luonnosta. Maastotöitä ja raportointia koskevaa ohjeistusta on esitetty esim. LUOPAS-oppaassa. Kaava-alueen omaispiirteet huomioon ottaen Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan olisi olennaista esittää tietoa myös raportissa esitettyjen arvokohderajausten ulkopuolelle jääneiden varttuneempien metsäkuvioiden omaispiirteistä, kuten niiden LuTu luontotyyppistä, lahoppuun määrästä ml. mahdolliset tuulenkaadot ja pökkölöt, lajistosta ja kasvillisuuden kerroksellisuudesta. Valokuvilla on hyvä tukea ja havainnollistaa nykytilakuvausta.

Lupa- ja valvontavirasto pitää erikoisena sitä, että kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä on tunnistettu näin niukasti monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita. Paikkatieto puuston ikäluokista sekä linnustonselvityksessä tehdyt havainnot vanhan metsän lajeista viittaavat siihen, että luontoarvoja omaavia varttuneempia metsäkuvioita esiintyisi laajemmin kuin luontotyyppiselvityksessä on tunnistettu. Asemakaavotuksessa tulee tarkistaa ja perustellusti kirjata, onko kaava-alueella luontoarvokohteita, joita ei tässä vaiheessa ole huomioitu. Koska Nivalan alueen metsät ovat melko voimakkaasti käsiteltyjä, Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan varttuneemmat metsät ja pienetkin arvokkaat luontokohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä.

Vastineet 9/2026

Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että paikallisesti arvokkaat luontokohteet, joissa esiintyy uhanalaisia luontotyypppejä ja lajeja, luokitellaan LUOPAS-oppaan mukaan luokan 3 arvokohteiksi. Arvokohteiden tarkastelussa tulee huomioida luontoarvot kokonaisuutena, eli tähän luokkaan voidaan luokitella myös varttuneempia uhanalaisen metsäluontotyyppin kuvioita, joissa esiintyy esimerkiksi erittäin uhanalaisen hömötiaisen pesimäreviirejä. Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa lisäksi, että lahopuussa ja tuulenkaadoissa voi esiintyä monia muitakin uhanalaisia lajeja.

Kaava-alueella esiintyvän lähteen osalta Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että vaikka lähteeseen olisikin asennettu rengaskaivo, sitä voidaan tietyissä tilanteissa silti tulkita vesilain 2. luvun 11 § suojelemaksi. Olen- naista on kohteen kyky palautua luonnontilaiseksi (HE 277/2009 vp). Luontaisuuden arvioinnissa olisi ollut tärkeää tarkistaa pohjaveden purkautuminen sekä rengaskaivoon, että sen ympäristöön.

Rengaskaivon lähteisyydessä on havaittu pohjanruttojuurta, joka on pohjaveden suosijalaji. Laji on kuitenkin jonkin verran indifferentti, minkä vuoksi tarkastelua olisi tullut laajentaa alueen muuhun lajistoon, erityisesti sammalstoon, joka toimii luotettavimpana indikaattorina pohjaveden vaikutuksesta. Lupa- ja valvontaviranomainen katsoo, että tilanteen epäselvyyden vuoksi lähde ja sen ympäristö tulee varovaisuusperiaatetta noudattaen rajata luo-1-kohteeksi.

Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan alueella sijaitseva perinnebiotooppi tulisi merkitä luo-koh- teeksi.

Luontodirektiivin IV(a) lajit

Lupa- ja valvontavirasto pitää viitasammakko- ja lepakkoselvitystä riittävänä vaikutustenarvioinnin pohjaksi.

Liito-oravan osalta tulee huomioida paremmin lajin ekologia, kuten koiraan ja naaraan reviirien koot ja poi- kasten tarve etsiä uusia elinympäristöjä. Tätä varten tulisi tarkistaa kaava-alueella sijaitsevan elinpiirin ja YSA-alueella sijaitsevien sopivien elinympäristöjen väliset mahdolliset ekologiset käytävät. Myös tunnistetun elinpiirin kytkeytyneisyys kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevien tunnistettujen tai potentiaalisten elinympäristöjen välillä on selvitettävä.

Linnusto

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että luontoselvityksessä ei ole esitetty tietoa petolintujen pesimäpaikoista tai niiden selvittämisestä. Petolintujen osalta selvitystä on täydennettävä. Erityisen keskeisiä ovat lajit, jotka käyttävät toistuvasti samaa pesäpaikkaa ja joita koskee joko luonnonsuojelulain 70 §:n 3 momentin tai 73 §:n mukainen suoja.

Luontoselvityksen perusteella jää epävarmuutta, voiko alueella olla metsäkanalintujen soittimia. Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että metsäkanalintujen osalta tulisi selvittää lajeille tärkeimmät elinympäris- töt kuten soidinpaikat, mikäli sellaisia arvioidaan esiselvityksen tai muiden alueella tehtyjen luontoselvitys- ten maastotietojen perusteella hankealueelle sijoittuvan. Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa yleisesti, että asiantuntija-arvioiden tulee olla ekologisesti perusteltuja.

6 Vesienhoito ja vesistövaikutukset

Vastineet 9/2026

Lupa- ja valvontavirasto antaa yhden samansisältöisen näkemyksen sekä samanaikaisesti nähtävänä olevaan yleiskaavan luonnokseen, että asemakaavaluonnokseen, jotka ovat osa kaavojen valmisteluaineistoja. Lausunnossa esitetyt vesienhoitoa ja vesistövaikutuksia koskevat näkemykset on huomioitava laadittavan kaavan tarkkuustasoon soveltaen seuraavasti:

Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä, jonka mukaan pintavesien tilaa ei saa heikentää. Virasto tuo esille, että kaavaselostusluonnoksessa ei ole juurikaan arvioitu kaavan vesistövaikutuksia tai vaikutusten arviointi on erittäin vähäistä. Kaavoituksen yhteydessä tulee vesistövaikutuksia arvioida ja tuoda esille, millaisia vesistövaikutuksia kaavalla voi olla. Vaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida Kalajoen keski- ja yläosan vesienhoidon tavoitteet ja se, ettei tavoitteiden saavuttaminen saa estyä hankkeiden vaikutuksesta. Tämän vuoksi kaavaselostuksessa on syytä tuoda esille hankkeen vaikutusalueen vesimuodostuma, sen ekologinen tila, tilan tavoitteet sekä vesimuodostumaan vaikuttavat paineet. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kaavoituksen yhteydessä tehtävä hulevesiselvitys tukisi sekä vesistövaikutusten arviointia että vaikutusten lieventämistoimien suunnittelua. Lisäksi kaavoissa osoitetaan kohtuullisen laaja alue rakentamiselle, minkä vuoksi kaavoitettavaa aluetta koskeva hulevesiselvitys olisi syytä tehdä.

Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan hulevesien hallintajärjestelmien tilavaraukset tulee esittää myös kaavamerkinnöillä tai alueen yleismääräyksissä, jotta hulevesille tarvittavat alueet tulee huomioitua jatkosuunnittelussa. Kaavassa on hyvä esittää kaava-alueella vaadittu viivytysmäärä (esim. 1,1 m³/100 m²).

Jatkotoimenpiteet

Lausunnossa esitetty huomioitavaksi kaavoituksessa. Lupa- ja valvontavirasto esittää kunnan harkittavaksi neuvottelun järjestämistä ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista. Suunnittelutilanteen vuoksi kaavaneuvottelu voisi olla hyvä järjestää samalla kertaa sekä yleis- että asemakaavoitukseen liittyen.

Vastine:

Osayleiskaavaa ja asemakaavaa varten on laadittu laskentaan perustuva värinäselvitys, jonka perusteella värinäriskialuetta on rajattu uudelleen. Asemakaavan yhteydessä värinän vaikutuksia arvioidaan tarkemmin eikä riskialueelle ole tarkoitus sijoittaa rakentamista.

Kaavaselostuksen vaikutusten arviointia täydennetään Niittypuistontien osalta. Tien olemassa oleva osuus on Nivalan yleiskaava-alueella, mutta tien jatke radan alituksineen suunnittelualueelle sijoittuu yleiskaavoittamattomalle alueelle.

Kaavamääräyksiin täsmennetään rakennusten suuremman korkeuden osalta, että määräystä noudatetaan, ellei asemakaavassa määrätä toisin. Suunnittelualueelle sijoittuvan valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen vuoksi määräys on perusteltu yleiskaavassa. Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen turvaamiseksi suojapuustoa koskevaa määräystä on täsmennetty ja maisemavaikutusten arviointia täydennetty. Asemakaavan yhteydessä laaditaan mahdollisesti havainnekuvia, mikäli datakeskusalueen hankesuunnittelu etenee.

Vastineet 9/2026

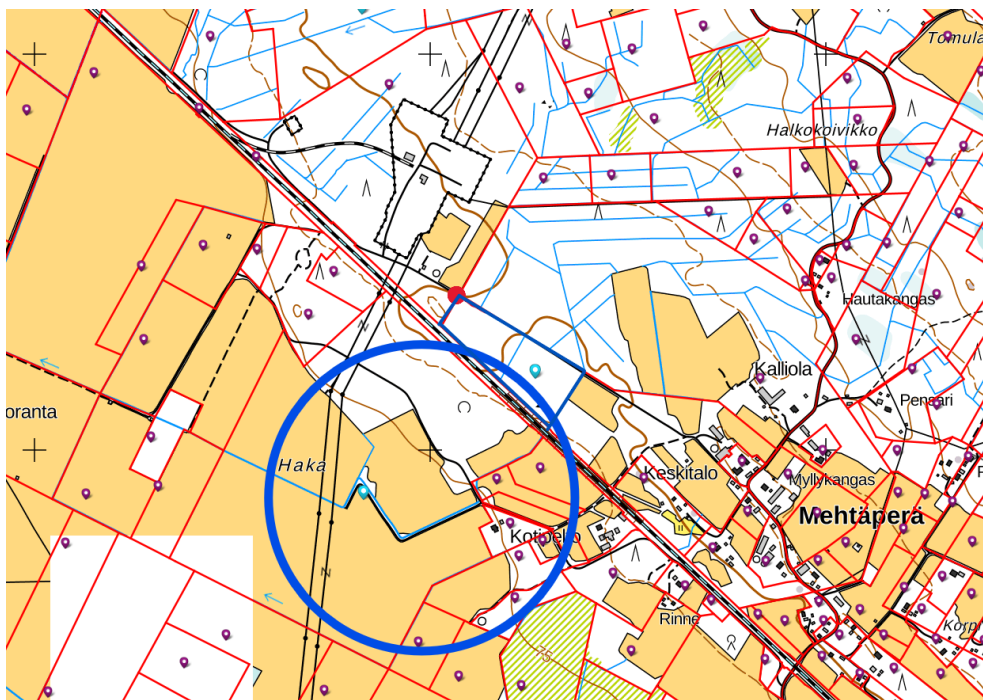
Luontoselvitysten osalta kasvillisuus- ja luontoselvityksen menetelmäkuvausta on täydennetty. Luonnon nykytilan kuvausta on tarkennettu ja selvitystä täydennetty. Lisäksi asemakaavoitettavalta alueelta on laadittu erillinen luontoselvitys kesällä 2026. Rengaskaivon status on tarkennettu ja se merkitään luo-1-merkinnällä varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Perinnebiotooppi merkitään niin ikään luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi kohteeksi. Liito-oravan osalta selvitystä on täydennetty elinympäristön ja ekologisten yhteyksien osalta. Selvitystä on täydennetty myös metsäkanalintujen osalta.

Vesistövaikutusten arviointia on täydennetty kaavaselostukseen ja lisäksi on laadittu erillinen hulevesiselvitys, joka koskee sekä osayleiskaavaa että asemakaavaa. Osayleiskaavassa annetaan yleisluontoinen suunnittelumääräys hulevesien osalta. Asemakaavassa puolestaan annetaan tarkemmat määräykset, jotka perustuvat hulevesiselvitykseen.

MIELIPITEET

1. Rs-turve oy, 10.3.2026

Hei sinisellä viivoilla merkitty alue olisi toiveissa saada ET alueeksi, jos tulevaisuudessa olisi helpompaa se myydä/vuokrata sähköhankkeille.

Vastine:

Osayleiskaavan tavoitteena on järjestää ja yhteensovittaa maankäyttöä Uusnivalan sähköaseman välittömässä läheisyydessä. Rautatien linjaus rajaa aluetta luontevasti etelässä eikä suunnittelualueen laajentaminen rautatien eteläpuolelle ole ainakaan tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista. Rautatien pohjoispuolelle osoitetaan riittävästi reservialueita sähköhankkeiden käyttöön ja sinne hankkeiden ensisijaisesti toivotaan

sijoittuvan. Kulkuyhteyksien järjestämisessä on myös haasteita, kun muut toiminnot sijoittuvat rautatien pohjoispuolelle.

2. Yksityinen henkilö 30.3.2026

Tulevalle datakeskukselle aiotaan tehdä uusi tie niittypuistontien kautta, osa uudesta tiestä tulisi meidän pellolle. En ymmärrä asiaa, koska alueelle menee jo valmis tie mitä muut alueen toimijat käyttää. Voisin kuvitella, että olisi edullisempaa käyttää valmista reittiä, kuin tehdä uusi tie joka vaatii vielä juna-radan alituksen.

Vastine:

Nykyinen kulkuyhteys Mehtäperän kautta ei sovellu raskaampaan liikennöintiin, jota erityisesti rakennusvaiheessa alueelle kohdistuu. Myös toimintavaiheessa henkilöliikenteen määrä on kohtuullinen. Mehtäperän kautta kulkeva yhteys kulkee kyläasutuksen läpi ja on nykyisellään kapea ja mutkainen. Lisäksi reitillä on rautatien tasoristeys. Tämän vuoksi uuden tieyhteyden rakentaminen alueelle on aiheellista. Eri vaihtoehtojen vertailun kautta suoriin ja tarkoituksenmukaisin linjaus kulkee valtatieltä 27 etelän suunnasta Niittypuistontietä.